

LIKESTILLING OG 8. MARS

Dette undervisningsopplegget setter fokus på **likestilling, bærekraftsmål 5 og 8. mars.**

Elevne får jobbe med spørsmål knyttet til likestilling i Norge og i verden, bærekraftsmål 5, kjønnsstereotyper og reflektere rundt egne fordommer.

Opplegget er delt inn i 4 deler, som til sammen varer i 2 timer. I tillegg finnes det en del 5 med ekstra oppgaver, slik at du kan plukke og mikse det som passer best for din klasse og den tiden dere har til rådighet. Lengde og vanskelighetsgrad varierer, og kan enkelt tilpasses.

Det kan være fint å understreke underveis i gjennomføringen av dette opplegget at likestilling handler om like rettigheter og muligheter for alle uavhengig av bl.a. kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

I likestillings- og diskrimineringsloven er det mange flere karakteristikk enn kjønn som kan være årsaken til at det skjer diskriminering. Kjønn er én faktor. Ofte kan denne faktoren også forsterkes i kombinasjon med andre, som f.eks. alder, etnisitet og/eller seksuell orientering.

Dette undervisningsopplegget har mye fokus på det binære - jenter/kvinner og gutter/menn, men det anerkjennes et større mangfold, både blant jenter/kvinner og gutter/menn.

ALDR MER STRIKKEFINNER
FORTSATT SELBESTEMT ABORT

**Å ARBEIDE FOR LIKESTILLING HANDLER IKKE
OM AT NOEN SKAL VINNE ELLER TAPE.**

**ALLE VINNER PÅ LIKESTILLING, DA DET GIR
DEG MULIGHET TIL Å VÆRE DEN DU VIL VÆRE.**

Masse lykke til, og gratulerer med kvinnedagen!

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
Undervisningsfilmen	Film som presenterer tematikken ved bruk av infoslides, mindre filmsnutter og bilder. Start opplegget ved å se denne filmen sammen med elevene.	PC, projektor, høyttalere	10 MIN

DEL 1 HVA ER LIKESTILLING?

Ordsky	Be elevene skrive opp noen ord de forbinder med likestilling på tavlen. Se på ordene sammen, og snakk litt rundt dem. Hvilke 3-4 ord utmerker seg? Denne oppgaven kan også gjennomføres ved å lage en ordsky på www.mentimeter.com *	Tavle, tusj/kritt Internett, PC	3 MIN
---------------	--	--	--------------

* dersom du ikke kommer inn ved å trykke på link, kan dere kopiere linken inn i nettleser.

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
<p>Hva er likestilling</p>	<p>Gå til ung.no sine sider om likestilling, og les om hva likestilling betyr, hvorfor det er viktig å snakke om kjønnsforskjeller og om likestillings- og diskrimineringsloven.</p> <p>Oppsummer i plenum:</p> <p>Hva er likestilling?</p> <p>Hvorfor er det viktig å snakke om likestilling mellom kjønn, også i Norge?</p> <p>Hvilke utfordringer har vi i Norge i dag når det kommer til likestilling?</p>	<p>Internett, PC</p>	<p>7 MIN</p>

DEL 2 LIKESTILLING I NORGE

<p>Kjønnstereotyper</p>	<p>Del klassen inn i mindre grupper på 3-5 personer.</p> <p>Be gruppene om å lage to lister:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stereotyper eller fordommer relatert til jenter - Stereotyper eller fordommer relatert til gutter <p>Ha en gruppediskusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er noen stereotyper negative om jenter, men positive når de brukes om gutter? Hva med omvendt? - Hvordan kan slike stereotyper påvirke oss? - Kjenner du på forventninger knyttet til kjønn? - Hva skjer om du motsetter deg stereotyper, ved å for eksempel oppføre deg annerledes enn det som er forventet av deg basert på kjønn? <p>Oppsummer gruppediskusjonene i plenum.</p>	<p>Skrivesaker eller PC</p>	<p>10 MIN</p>
<p>Diskusjonskort</p>	<p>Print og klipp ut diskusjonskortene (se vedlegg 1). Fordel de rundt i klasserommet, ute eller et annet sted dere vil gjennomføre denne oppgaven.</p> <p>Be elevene gå rundt. Elevene stopper på et signal fra deg, finner en partner og et kort i nærheten og diskuterer spørsmålet eller påstanden på kortet.</p>	<p>Vedlegg 1 med diskusjonskort</p>	<p>15 MIN</p>

DEL 3 LIKESTILLING I VERDEN

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
Teknologi og likestilling	<p>Gå gjennom følgende artikler i grupper, og svar på spørsmålene nedenfor. Halve gruppen bør lese artikkelen om land i det globale sør, og den andre halvdelene bør lese artikkelen om Norge. Elevene må forberede seg på å presentere funnene til andre grupper.</p> <p>https://plan-international.org/education/bridging-the-digital-divide *</p> <p>https://www.telenor.com/wp-content/uploads/2019/09/The-Gender-Gap-in-Technology-in-Scandinavia_Full-report.pdf *</p> <p>Land i det globale sør</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan skiller internettb Bruken seg mellom kvinner og menn i land i det globale sør? Hvordan er situasjonen for dem sammenlignet med f.eks. Norge? - Hvordan kan digitalisering og internett gjøre livet til kvinner og jenter enklere i det globale sør? <p>Samfunnet vårt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er interessen for teknologi forskjellig blant norske jenter og gutter? - Hva tror gruppen din kan være grunnen til dette? <p>Ha en gruppediskusjon:</p> <p>Hvilke likheter og ulikheter la du merke til mellom Norge og det globale sør når dere snakket om jenter og teknologi?</p>	Internett, PC (evt. printede artikler)	15 MIN Denne oppgaven kan også utvides tidsmessig om ønskelig.
Barneekteskap	<p>Se episode 4 av TV-serien STUCK</p> <p>https://www.aftenposten.no/video/i/5MqLE/stuck-ep-4-kidnap-pet-kidnapped *</p> <p>Be elevene i mindre grupper diskutere og rangere hvem som har mest ansvar for at Mai måtte gifte seg, samt hva hver av de følgende aktørene kunne ha gjort for å forhindre bryllupet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mai - mannen til Mai - foreldrene til Mai - foreldrene til mannen til Mai - resten av landsbyen - myndighetene i landet - FN <p>Print gjerne ut og bruk identitetskortene i vedlegg 2 under gruppearbeidet. Diskuter resultatene av gruppediskusjonen i plenum.</p> <p>* dersom du ikke kommer inn ved å trykke på linken, kan du kopiere linken inn i nettleser.</p>	Utstyr til filmfremvisning/streaming, Identitetskort vedlegg 2	15 MIN

DEL 4 LØSNINGER OG OPPSUMMERING

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
Avstemning	<p>Plasser fem-seks ark på gulvet med forslag til tiltak som kan bidra til et mer likestilt samfunn. Forklar elevene at de nå skal rangere tiltakene etter hvilke de mener er viktigst/best. De skal plassere to prikker med tusj/Twist på det beste og 1 på det nest beste.</p> <p>Forslag til tiltak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Myndigheter bør innføre ni måneders betalt fødselspermisjon som fordeles mellom foresatte. 2. Det bør innføres bøter for bedrifter som diskriminerer kvinner i arbeidslivet. 3. Alle barn og unge må få opplæring i likestilling og diskutere likestilling på skolen. 4. Det må investeres i flere kampanjer for å endre gutter og menns holdninger til likestilling. 5. Det bør være kjønnskvolter i alle yrker og på alle skoler/studieretninger. 6. Alle jenter i verden må få utdanning og jobbmuligheter slik at de kan være økonomisk uavhengig. <p>Diskuter så hvorfor elevene valgte som de gjorde og om de har forslag til andre viktige tiltak.</p>	<p>Ett A3-ark per påstand og tusjer eller Twist.</p> <p>Alternativt bruk mentimeter og legg inn tiltakene til avstemning i forkant.</p>	10 MIN

DEL 5 EKSTRA OPPGAVER

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
Politisk debatt	<p>Del klassen inn i mindre grupper på ca. 3-5. Hver gruppe får hvert sitt parti som er representert på Stortinget. Om dere ikke er mange nok til å dekke alle partiene, sørg for å ha grupper som representerer partier fra høyresiden, sentrum og venstresiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fremskrittspartiet - Høyre - Venstre - Kristelig Folkeparti - Arbeiderpartiet - Senterpartiet - Sosialistisk Venstreparti - Miljøpartiet de Grønne - Rødt <p>Hver gruppe skal ved å søke opp partienes programmer sette seg inn i hva de ulike partiene sier om likestilling, i Norge og i verden.</p> <p>Gruppene kan enten presentere funnene sine, eller en representant fra hver gruppe kan delta i en paneldebatt hvor gruppene skal:</p> <p>Forberede en åpningsappell på 2 min</p> <p>Forberede/formulere et kritisk spørsmål et kritisk spørsmål til to av de andre partiene</p> <p>Forberede svar på eventuelle spørsmål de tror de kan komme til å få</p> <p>Kjør debatt!</p>	Internett	60 - 90 MIN
8. mars-paroler	<p>Del klassen i mindre grupper på ca. tre til fem personer. Hver gruppe skal bli enige om sin viktigste likestillingssak. Saken kan være relatert til likestilling i Norge eller globalt.</p> <p>Gruppen skal forestille seg at de skal delta i en demonstrasjon som forsøker å skape oppmerksomhet rundt saken de har valgt. Oppgaven er å lage et skilt med et kort slagord som støtter saken.</p> <p>Ved å søke på «creative protest signs» på Google kan dere finne mye inspirasjon. Bruk papir, farger og eventuelt annet utstyr dere har tilgjengelig til. Presenter skiltene.</p>	Internett, og tilgjengelig utstyr til å lage plakater	30 MIN

OPPGAVE	BESKRIVELSE	UTSTYR	TID
Reklameanalyse	<p>Finn tre eksempler på reklameannonser med menn/kvinner eller jenter/gutter. Dere kan for eksempel bruke ulike nettsider, blader e.l.. Skriv ned svarene på følgende spørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan er kvinnene og mennene fremstilt i annonsene? - Blir personenes kjønn alltid antydnet klart? - Hva gjør de? - Hvor gamle er de? - Hvilke yrker har de? - Er det noe å si om reklamen fra et likestillingsperspektiv? <p>Diskuter i plenum.</p>	Internett, blader	15 MIN
Fagartikkel	<p>Denne oppgaven kan gjøres på skolen, eller som en hjemmelekkse.</p> <p>Ingen land i verden, ikke engang Norge, kommer med dagens tempo til å nå bærekraftsmål 5 om likestilling innen 2030.</p> <p>Hensikten med denne oppgaven er å drøfte og forstå problematikken rundt temaet likestilling og valgfrie likestillingsutfordringer.</p> <p>Bruk Plan sin hjemmeside og andre relevante nettsider, samt det dere har lært om likestilling i verden og i Norge.</p> <p>Skriv en tekst om likestilling på ca. 500 ord (dette kan evt. tilpasses elevgruppen), og inkluder følgende fagbegrep:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Likestilling - Menneskerettigheter - Bærekraftsmålene - Diskriminering - Kjønn - Kjønnsnormer/kjønnsstereotyper - Makt - Arv og miljø 	Internett, PC	60 - 90 MIN

1. LIKESTILLING BETYR AT KVINNER OG MENN ER HELT LIKE.

2. FEMINISME ER FOR JENTER OG KVINNER, IKKE FOR GUTTER OG MENN.

3. DEFINER BEGREPET FEMINISME. HVORDAN ER EN TYPISK FEMINIST? GI EKSEMPLER PÅ NOEN.

4. DET ER IKKE BARE GUTTER OG MENN SOM HAR FORDOMMER OG KJØNNSTEREOTYPIER. STUDIER VISER AT KVINNER OGSÅ UBEVISST FORESTREKKER LIKER “IKKE-FEMINISTER” FREMFOR “FEMINISTER”.

5. MANGE STEDER I VERDEN PRIORITERER FAMILIER GUTTERS UTDANNING OVER JENTERS UTDANNING. HVORFOR ER DET SLIK?

6. BARNEEKTESKAP ER GREIT NÅR DET ER LANGE TRADISJONER FOR DET.

7. HØSTEN 2020 STRAMMET POLEN INN PÅ ABORTLOVGIVNINGEN. I PRINSIPPET BETYR DET AT DET NÅ ER ABORTFORBUD I LANDET. HVILKE KONSEKVENSER HAR DET AT KVINNER IKKE FÅR VÆRE MED Å BESTEMME OVER SIN EGEN KROPP OG EGNE RETTIGHETER?

8. HVA ER KJØNNSTEREOTYPIER, OG HVORFOR KAN DE VÆRE SKADELIGE?

9. BRUKER MENNESKER TEKNOLOGI ULIKT AVHENGIG AV KJØNN? HVIS JA, HVORDAN?

10. HVA BETYR KJØNN OG SEKSUELT MANGFOLD?

11. HVORDAN PÅVIRKER LIKESTILLING ELLER MANGEL PÅ LIKESTILLING DEG I HVERDAGEN?

12. I NOEN LAND ER MENSEN EN AV HOVEDGRUNNENE TIL AT JENTER DROPPER UT AV SKOLEN.

**MAI (15) - BLE KIDNAPPET OG HOLDT TIL FAN-
GE I TRE DAGER. ØNSKET Å RØMME, MEN PRØVDE
IKKE.**

**MANNEN TIL MAI - KIDNAPPET MAI MOT HEN-
NES VILJE. MENER AT JENTER IKKE SKAL KUNNE
VELGE EKTEMANN SELV.**

**FORELDRENE TIL MAI - BLE SVÆRT BEKYM-
RET NÅR MAI VAR FORSVUNNET, MEN ANTOK AT
HUN VAR BLITT KIDNAPPET FOR Å GIFTE SEG.**

FORELDRENE TIL MANNEN TIL MAI - VISSTE OM KIDNAPPINGEN. HAR OPPDRATT SØNNEN ETTER LANDSBYENS TRADISJONER.

RESTEN AV LANDSBYEN - I FØLGE HMONGFOLKET HAR IKKE JENTER NOE Å SI NÅR DET KOMMER TIL GIFTERMÅL. MANNEN HAR RETT TIL Å VELGE. BRUDEKIDNAPPING ER HELT VANLIG.

MYNDIGHETENE I LANDET - VIETNAMESISK LOV SIER AT JENTER MÅ VÆRE OVER 18 ÅR FØR DE GIFTER SEG, OG AT GUTTER MÅ VÆRE OVER 20 ÅR. BEGGE PARTER MÅ FRIVILLIG GI SITT SAMTYKKE. LIKEVEL BLIR 11% AV JENTENE I VIETNAM GIFTET BORT FØR DE FYLLER 18 ÅR. PRAKSISEN MED BRUDEKIDNAPPING BLANT HMONGFOLKET ER VELKJENT.

**FN - VEDTOK I 2015 BÆREKRAFTSMÅLENE
SOM SKAL OPPFYLLES INNEN 2030. ETT AV DEL-
MÅLENE SIER AT SKADELIGE SKIKKER SOM BAR-
NEEKTESKAP, TVANGSEKTESKAP OG OMSKJÆ-
RING AV JENTER SKAL UTRYDDES.**

